

עין משפט נר מצוה

קה.

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים

מסורת הש"ס

כד א מיי פכטי מהל
שכט הלכה יב סג
עשן נט טר ש"ע א"ס
סי רעא ס"ד:
בה ב מיי שן ופ"ד
מהל זכרית הל"ח
צנל'ר'צ"ן וסנמ שס
וצל'ר'צ"ן א"ס ט' רעט ס"א:
ג ונ"י פכטי מהל שנת
הל"ה וטש"ע שסן:
כו ד מיי שס הלכה ד
וסנמ שס טור ש"ע
א"ס ט' רעא ס"ח:
כו ה מיי שס טור ש"ע
שס ספ"ג:

קשיא לעולא שפחה צברוך ולא חתם: הודאה היא. ואין זה הפסק דבר אחר לא הפסק תמנה ולא הפסק ריזוי הלכך צפמיחתן קני. ולא דמו לצרכי קידוש שצריך לספר בשבח שנת וזכרתי יולר אור שיש בה הפסק תמנה כגון צרמחין הרביים וזכרתי אצות זה רזוי לפיכך הריך לפתוח ולקיים שצנחו של מקום: הווי יפני בפסודתא. בערב שנת והאריכו זה עד שחשיכה: ונפיק. צעקירי השלחן: וקבעה. לפסודתמינו: לשבחא. לשם שנת: לא לריכיותו. להפסיק צעקירי שלחן כדי להזדיל צין סעודת חול לפסודת שנת: שנה היא קבעה. מעממה היא חשונה סעודת שנת ונדללת מעטרת חול ודי לכס צפריסת מפה וקידוש: נשם שקובעת למעשה. אפילו אכילת עראי דשנת חשונה קבע למעשה צממית צילה (ד' ד:): **כך קובעת לקידוש.** שאסור לטעום עד שיקדש. אלמא משחשיכה היא חשונה סעודת שנת מאליה (א' ב' ד:). יליחתה קובעת להזדלה שאס יושב צע על השלחן וחשיכה צממית שנת אסורין לאכול עד שיעדלו: והני מילי. להזדלה אינה קובעת לאפסוקי סעודתא אכל אחתוליי לא מתחליין משחשיכה עד שיעדלו: הני מילי דאין מפסיקין לאכילה אכל לשמיה לאו דבר חשוב הוא ומפסקי: ולא אפרין. ללא מתחליי אלא צממית ושיכר אכל מיא לית לן זה: הוכרה **צברכת המזון.** של שנת רכה והחליטנו וזיוס טוב יעלה ויבא: כבוד יוס וכבוד לינה. אס יוש' לו יין הרבה לפסודה אחת או מיני מגדים יניחם עד היוס: ולא

קשיא לעולא אמר לך עולא הא נמי בברכת המצות דמיא ברכת המצות מאי טעמא משום דהודאה היא הא נמי הודאה היא רב חנניא בר שלמיא ותלמידי דרב הווי יתבי בסעודתא וקאי עלייהו רב המנונא סבא אמרו ליה זיל חזי אי מקדיש יומא נפסי' וניקבעיה לשבתא אמר להו לא צריכיתו אשבחת קבעה נפשה דאמר רב כשם שהשבת קובעת למעשה כך שבת קובעת לקידוש סבור מינה כי היכי דקבעה לקידוש כך קבעה להבדלה אמר להו רב עמרם הכי אמר רב לקידוש קובעת בלא להבדלה קובעת והני מילי מיפסק דלא מפסקין אבל איתחוליי לא מתחליין ומיפסק נמי לא אמרן אלא באכילה אבל בשתייה לא ושתייה נמי לא אמרן אלא בחמרא ושיכרא אבל מיא לית לן בה ופליגא דרב הונא דרב הונא חזייה לההוא גברא דשתה מיא קודם הבדלה אמר ליה לא מייסתפי מר מאסכרה דתנא משמיה דרבי עקיבא כל הטועם כלום קודם שיבריל מיתתו באסכרה רבנן דבי רב אשי לא קפדי אמאי בעא מיניה רבינא מרב נחמן בר יצחק מי שלא קידש בערב שבת מהו שיקדש והולך כל היום כולו א"ל מדאמרי (ב' בני רבי חייא מי שלא הבריל במוצאי שבת מבריל והולך כל השבת כולו הכא נמי ימי שלא קידש בערב שבת מקדש והולך כל היום כולו איתיביה לילי שבת ולילי יום טוב יש בהן קדושה על הכוס ויש בהן הזכרה בברכת המזון שבת בהן הזכרה בברכת המזון ואי סלקא דעתך מי שלא קידש בערב שבת מקדש והולך כל היום כולו שבת ויום טוב נמי משכחת להו דיש בהן קדושה על הכוס דאי לא קידש מאורתא מקדש למוחר אמר ליה דאי לא קתני איתיביה (ה' הכבוד יום וכבוד לילה כבוד יום קודם ואם אין לו אלא כוס אחד אומר עלי קידוש

- (א) [נקמן ק"ג]
- (ב) [ומפסדת צינות פ"ג
- (ג) ויכמות ג. מנחות
- (ד) [ומפסדת צינות
- (ה) פ"ג ה"ג, (ז) זיל אין
- (ז) כ"ס א"ל: ונדללת,

הגהות ה"ח

(א) רש"י ד"ה כן קובעת לקידוש וכו' מאליה ס"ד ואח"כ מיה כן קובע להבדלה כן יליחתה: (ב) רש"י ד"ה כן קובעת להבדלה וכו'. (סעודתן פורת מפה) תלמי' וכו' ט"ס הוא ע"ל מה שפרש"ס:

גליון הש"ס

ברשב"ם ד"ה גמיה שקובעת וכו' שלא נבנה מלאכתו. עי' צילה דף ק"ג ודף ר"ה ע"א:

הגהות מהר"ב

הנשבורג

[א] ברשב"ם ד"ה כוס שקובעת למעשה וכו' מתפזרה שלחן נגמיה מלאכתה למעשה וכו'. כ"ז מינה לי דחוס וכו'. ומקדש ד"י ויחנן צביל' דף ל"ה ע"א למעשה ול"ז לאו קובע אלא צברכ שנגמיה מלאכתו וליך דמקסיפא אינהו ל"ז להיות שנגמיה מלאכתו וכו'. טוב הראי מי"ח הגאון מו"ה ליב פתלם נר ד"ל דברי הרש"ס עמ"ס המעשה מתקן פ"ה מוגלת מעשה הלכה כ"ג צינור התימנים יעו"ה ודפ"מ:

מוסף רש"י

משום הדוראה היא. דכלה מהל הודאה ואין הפסק דבר תמנה או דבר אחר צממה. מנו שש קידוש י ה הוא יוס פתלם למקראי קודש והמילוי (ברכות ו.ו.)

מוסף תוספות

- א. הדוראה היא. מוס' ר"פ. ב. דבהכי אפירי לעיל מיתחם כמאן חתים. מוס' הל"ץ. ג. מפני שהם שותים בשותם חוזרים לריבם. מוס' ר"פ. ד. זכ כוס וכו' ששותה לחדויה ק"א. והנה ליה כהתחלת שתייה. שם.

רבינו הגנאל

קשיא לעולא דאמר הבדלה אינה חשובה בכל אלו. ופריק ברכת הבדלה נמי בברכת המצות דמיא. רב חזנא בר שלמיא ותלמידי דרב הווי יתבי בסעודתא והוה קאי עלייהו רב המנונא אמרי ליה חזי אי נהה ינאסא פסוק ונקבעה לשבתא, אמר להו לא צריכיתו שבת היא קבעה נפשה, דהכי אמר רב כשם שהשבת קובעת המקראית לענין המעשה, פ"י התן שהיא ספק חשבה ספק לא חשבה אין מעשרין את הורא. וכל מה שהגיעה אחרת עונה ולא עישר הוי נקבע מוקצה כל השבת, ותנן בתרומות (י"ז פ"ח) היה אוכל באשכול ונכנס מן הגנה לחצר, ר"י אליעזר אומר יגמור ר"י הירשע אומר לא יגמור, חשבה לילי שבת רבי אליעזר אומר יגמור, כלומר יבאכל האשכול כולו, ר"י הירשע אומר לא יגמור. פ"י שצ"ח שנת נקבעה למעשה דאמר ר' דעותו של אדם לענג השבת בכל מידי דבר אכילה,

רבינו הגנאל (המשך)

וזה האשכול כאלו דעתיה עליוהי ואסתלק מתורת עירא ונעשה קבע, לפיכך אמר לאכול ממנו עד שיעישר, ואע"פ שלא קבעו האדם, השבת מעצמה נקבעה בחשיכת ערב שמש. ובאסור הפירות שבת יב נקבעו למעשה ונעשו מוקצה. כענין הזה כיון שאשכחה נקבעה לקידוש, ואע"פ שלא קדשוה בני אדם בפיהם, מעצמה נתקדשה, ואין אנו צריכין להקדו הנהיג עת הקידוש מן הגהות ומאריהו הקדלים. ואח"כ לימור כשם שפסקין לקידוש שבת קבעה נפשה, כך מפסיקין להבדלה. ואמקור רב במרס הכי אמר רב לקידוש קובעת להבדלה אינה קובעת, ולא אמרן אלא לאפסוקי, דלא מפסיק ומסלק השלחן בעת דוסק חשבה וספק לא חשבה. אבל לאחרתי קבעה, ולא מתחיל בסעודה ולא בשבת עם חשכה עד דנקי יומא ומבריל, ומפסיק נמי דאמרן דלא מיתבי לאפסוקי סעודתייהו ולסלק השלחן, הני מילי אם היא סעודת אכילה, אבל אם היא משתה ממסיק. ולא אמרן ממשתיית היין מפסיק אלא משתיית יין ושכר, אבל משתיית מים לית לן בה ואפי' לאתחיל. ואע"ג דרב הונא חזייה לההוא גברא דהוה שתי מיא מקמי הבדלה, אמר ליה לא מסתפית מאסתרה דתנא משמיה דרבי עקיבא הטועם קודם שיבריל מיתתו באסכרה, ולא היא דהא רבנן דבי רב אשי לא הווי קפדי אמאי. בעא מיניה רבינא מרב נחמן בר יצחק מי שלא קדש בערב שבת מהו שיקדש כל היום, אמר ליה מדאמרי בני ר' חייא יום טוב יעלה ויבא: כבוד יוס וכבוד לינה. אס יוש' לו יין הרבה לפסודה אחת או מיני מגדים יניחם עד היוס: ולא

יחמוס או כרז כל כשמואל':

יש בהן הזכרה בברכת המזון. ואם איתא דמי שלא קדש בערב שבת מקדש ביום השבת, גם אהא מוצאי ביום השבת קדושה על הכוס, כגון שלא קדש בערב שבת, ופריק, דאי לא קתני, כלומר לא פירש בוי בהרייתא אלא בדרים קובעין ונעומין, אבל זה שאינו מצוי הקידוש ככוס ביום השבת אלא אם לא קדש בערב שבת (אינו) מקדש ביום. לפיכך לא פסיקא ליה ולא תאני ליה. ת"ש כבוד יום וכבוד לילה כבוד יום קודם ואם אין לו אלא כוס אחד אומר עלי קידוש